

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	8,67 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gułdach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Franciszka a Paulo
Sroda: Ryszard, b. w.

CHOJNICE, środa dnia 3. kwietnia 1929 r.

Słońca wschód 5.35 zachód 18.33
Księżycy wschód 02.49 zach. 09.30

Worek wyborczy

P. Polaszkiewicz w Białymstoku

Tygodnik „Placówka“ w Nr-ze 10-tym z 24-go marca b. r., nawiązując do sprawy 8 milionów zł. danych do dyspozycji Prezesowi R. M. w okresie wyborów bez upoważnienia ustawodawcz., pisze:

Gdy podczas dyskusji w Komisji budżetowej zbyt ciekawy pos. Rybarski wyrwał się z zapytaniem, na co mogły pójść owe kredyty — poseł B. B. i prezes Komisji skarbowej, oraz b. referent generalny budżetu prof. Krzyżanowski oświadczył obcesowo:

— Wiemy wszyscy na co ...

Więc na wybory!

P. Krzyżanowski, czy licząc na domyślność wszystkich członków Komisji, czy też z nawyku, zbyt dużo jeszcze kazał się ... domyśleć.

Daleko bardziej otwartym w swej prawdomości okazał się lwowski organ sanacyjny „Słowo Polskie“, które wręcz „wyjaśniło“, że chodzi tu o kwotę, którą „w interesie państwa“ zużyta została na cele akcji wyborczej. Nie czytaliśmy dotąd ani o konfiskacie lwowskiego dziennika sanacyjnego, ani o urzędowym zaprzeczeniu podanej przez niego informacji. Mamy więc prawo uważać ją za wiarygodną.

Wobec zaś pokrywania wydatków wyborczych jednej z wielu współbiegających się grup politycznych z pieniędzy publicznych, wydaje nam się rzeczą ze wszech miar słuszną, rzucenie nieco światła na sposób tej gospodarki, aby przynajmniej tą drogą opinia społeczeństwa uzyskała nieco materiału.

Jak wiadomo działalność wyborcza Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem zwróciła ogólną uwagę swym rozmachem agitacyjnym i pomysłowością, nieliczącymi się nieomal z wydatkami.

O tej najciekawszej i najslawniejszej niewątpliwie stronie działalności organów centralnego Bezpartyjnego Bloku pomówimy innym razem.

Tymczasem dla przykładu postaramy się zobrazować naszym czytelnikom sanacyjne wyniki tej działalności na terenie jednego z województw, mianowicie białostockiego. Podane niżej zestawienie cyfr. nie daje oczywiście nawet w przybliżeniu miary ogólnego natężenia akcji wyborczej B. B. i polączonych z nią wydatków w kraju. Jest jednak bardzo charakterystyczne ze względu na to, że woj. białostockie należało do słabszych aktywnie i dało jedynie gorsze wyniki niż np. województwa wschodnie lub małopolskie.

Dane dotyczą rachunków okręgowych biur wyborczych B. B. w Białymstoku, Grodnie, Łomży i Ostrowi Mazowieckiej, t. j. okręgów wyborczych m. 4, 5, 6 i 7, wybierając ogółem 18 posłów.

Według nich wydatki biura okręgowego w Białymstoku, oraz biur powiatowych w Białymstoku, Sokółce i Wołkowysku wynoszą 67.000.

Biura Okręgowe w Grodnie oraz biur powiatowych w Augustowie i Suwałkach zł. 65.000.

Biura okręgowego w Łomży, oraz biur powiatowych w Kolnie, Ostrołęce i Grajewie zł. 60.000.

Biura okręgowego w Ostrowi Mazowieckiej oraz biur powiatowych w Ostrowi Maz., w Wysokim Mazowiecku i Bielsku zł. 55.000.

Razem w czterech okręgach zł. 247.000, czyli tylko ćwierć miliona!

Wydatki te obejmują wyłącznie uposażenie, koszty urządzenia wieców, utrzymywanie lokali i propagandę w prasie, natomiast nie wliczyliśmy tu sum z tytułu kosztu afiszów, odezw, numerów wyborczych i t. p., obciążających wyłącznie centralę B. B., a jak wiadomo właśnie ta rubryka wydatków wyborczych przedstawia się napoważnie.

Nie możemy oczywiście analizować tu szczegółowo poszczególnych rubryk wydatkowych. Dla charakterystyki niektórych kulisów wybor-

Przed zamieszkami w Bawarii Hittler głosi zaprowadzenie dyktatury i wzywa swych zwolenników do akcji zbrojnej

Berlin, 1. 4. (radio.) W całej Bawarii wzmocniono akcję organizacji nacjonalistycznych, zmierzających do przygotowania dyktatury prawicowej. Przywódcy poszczególnych organizacji wojskowych starają się o stworzenie jednolitego frontu bojowego i w tym celu toczą się pertraktacje między grupami Hittlera, Hugenbergera i Stahlhelmem, celem stworzenia 3-ramiennego koalicji antypaństwowej. Zwłaszcza przywódcy narodowych

socialistów rozwijają nader ożywioną aktywność w porozumieniu z osławionym kapitanem Erhardtem. Na zebraniu kierowników organizacji nacjonalistycznych oświadczył niedawno Hittler, że jeżeli narodowi socjaliści pragną odegrać w ruchu tym rolę kierującą, muszą posługiwać się gwałtem, wzywając swych członków do wyczekiwania z karabinem u nogi, aż nadejdzie „dzień zapłaty“.

Ważny postulat urzędniczy zrealizowany

Art. 116 od 1. IV. br. nie obowiązuje

Jednym z najważniejszych zagadnień w życiu urzędników państwowych była sprawa stabilizacji. Stanowiła ona zasadniczy postulat tej klasy.

O zrealizowanie go walczono od kilku lat, jednak bez praktycznych wyników. Stabilizację stale odraczano i tylko znikoma ilość urzędników otrzymała pisma ustalające.

A niełatwo było je otrzymać, jeśli zważyć, że akt ten wymagał zgody prezesa Rady Ministrów i ministra skarbu. Olbrzymia większość pracowników państwowych pozostawała ciągle pod groźbą zwolnienia z pracy bez uzasadnienia powodów.

Pociągając za sobą rozgorzenie wśród mas urzędniczych, niepewnych jutra, a w takich warunkach trudno mówić o zwiększeniu wydajności pracy i chętnym poświęceniu się słuźbie.

Art. 33 ustawy o państwowej służbie cywilnej głoszący, iż urzędnik może być wydalony lub usunięty ze służby jedynie prawomocnym zarządzeniem władzy, wydanym na mocy tej, że ustawy lub orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej, miał praktyczne znaczenie tylko dla niewielkiej liczby ustalonych, ponieważ osławiony art. 116 zawieszony jego postanowieniem do dnia 31 marca 1929 r.

Na dwa tygodnie przed tym terminem Rząd wystąpił o przedłużenie mocy obowiązującej art. 116 o rok tj. do dnia 31 marca 1930 roku.

Jak to w swoim czasie pisaliśmy, sejmowa komisja budżetowa stanęła na stanowisku, że Rząd miał dość czasu na wcześniejsze załatwienie tej sprawy, a nie dopiero w ostatniej chwili, i w druzgiem czytaniu przedłużyła moc obowiązującą art. 116 tylko o 3 miesiące. Później jednak, w trzecim czytaniu, nie zgodziła się na żadne przedłużenie. Na plenarnym posiedzeniu w dniu 25 bm. przyjął nowelę do ustawy o państwowej służbie cywilnej skreślając jedynie jak to pisaliśmy art. 2, dotyczący przedłużenia art. 116.

Skutki prawne tego faktu są jasne i wyraźne. **Wobec tego, że dnia 31 marca gaśnie moc art. 116 wobec de facto w życie art. 33, który siłą rzeczy ma zastosowanie do wszystkich urzędników jacy w dniu 1-go kwietnia br. znajdować się będą w państwowej służbie cywilnej.**

czym podamy tylko pewne szczegóły z działalności biur wyborczego okręgu Nr. 5 (Białystok, Sokółka, Wołkowysk), gdzie kandydował jeden z dzisiejszych liderów B. B., b. członek Piasta, później Jedności Ludowej i Wyzwolenia, a następnie Str. Chłopskiego, dr. Karol Polakiewicz.

W okręgu tym pozycje wydatków poza zwykłymi rubrykami: uposażenie (4.380 zł.), urządzenie wieców (35.348 zł.), propaganda prasowa (18.823,93 zł.), oraz na „nieuregulowane awanse (2.457,82 zł.), zawierają dwie drobniejsze, ale za to bardzo wymowne kwoty:

— Wyplacono na rk. starosty Bilka zł. 500.—
— Likwidacja Str. Chłopskiego w powiatach Wołkowysk i Sokółka zł. 1.500.

Na temsamem stanowisku, stanął Sejm który na tem również stanowisku stanęła rozpatrująca tę sprawę konferencja międzyministerjalna z udziałem delegatów wszystkich ministerstw Prezydium Rady Ministrów i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W ten sposób najżywośniejszy postulat urzędników państwowych został zlikwidowany. Urzędnicy zostali w dniu 1-go kwietnia br. stabilizowani, automatycznie, bez żadnych starań i trudów. Był to dla szerokiej mas „prima aprilis“, nie przykry jednak, a radosny.

Tyle lat oczekiwali na ten moment decydujący w ich życiu. Stało się to w dniu 1 kwietnia, który zwykle jest dniem przystojnych i nieprzystojnych żartów.

Ty mrazem państwowy „prima aprilis“ jest faktem realnym — najmilszym ze wszystkich w życiu urzędników państwowych.

Pole dla szykan i politycznych humorów zostało skutecznie ściśnione. Umarła urzędnicza „tymczasowość“ — a wyrosło poczucie siły, pokoju i godności.

Zamiast pieniędzy na święta areszt i chleb o wodzie.

Sosnowiec, 1. 4. (radio.) W Wielką Sobotę do agencji pocztowej w Gołonogu nadesłano rzekomo z Radomska 16 przekazów pocztowych na łączną sumę 3.106 zł. opiewających na nazwisko Stanisława Maja.

Gdy po odbiór pieniędzy zgłosił się rzekomy Maj, kierownik agencji, któremu przekazy wydały się podejrzanym, kazał mu przyjść za dwa dni, a w międzyczasie porozumiał się z urzędem pocztowym w Radomsku, skąd otrzymał odpowiedź, że przekazów takich nie przesyłano.

Zawiadomiona o oszustwie policja przeprowadziła dochodzenie i ujęła fałszerzy, którymi są Władysław Kizioł, Stefan Konkiewicz i Eugenjusz Gruszka.

Aresztowani przyznali się do winy, oświadczając, że pieczęcie i podpisy podrobili i przekazy oddali do wagonu, poczt. jako spóźnioną pocztę. Przekazano ich sędziemu śledczemu.

Nie możemy narazie wyjaśnić bliżej pozycji wplaconej na rachunek p. starosty Bilka.

Natomiast podajemy nieco informacji świadczących, jak wydajną była akcja czołowego kandydata „jedyński“ p. dr. Polakiewicza: za same samochody do jego użytku biuro okręgowe wyplaciło zł. 1.900, pozatem „potrzeby“ p. kandydata „w różnej formie“ wynosiły zł. 2.807.

Wspomniana wyżej „likwidacja Str. Chłopskiego“ kosztowała poza już zaznaczoną sumą wcale pokaźną kwotę zł. 4.796.75 wyplaconą b. nistraktorom Str. Chłopskiego“.

Trzeba tylko pamiętać, że to jest część wiadomości i liczeb z jednego tylko okręgu a... całość sama się złoży.

Ks. Panaś do generała Góreckiego

w sprawie „wesołych budżetów“

W ostatnim zeszycie dwutygodnika wojskowego „Szaniec“ (nr. 5 z 15 marca br.) ogłasza ks. Panaś b. słynny i zasłużony kapelan legionowy, następujący list otwarty:

— Do Generała Romana Góreckiego, b. Szefa Korpusu Kontrolerów.

W znanej całejmu światu mowie, wygłoszonej na posiedzeniu komisji budżetowej Senatu, marszałek Piłsudski oświadczył, że wszystkie dotychczasowe budżety były „wesole“, a wykonanie ich polegało na jak najszerszym okradaniu budżetu wojskowego.

Zarzut ten skierowany został wprawdzie w pierwszym rzędzie przeciwko byłym ministrom spraw wojskowych, ale skierowany on jest również przeciwko wszystkim oficerom polskim, którzy współdziałali w wykonaniu dotychczasowych budżetów wojskowych, a przede wszystkim skierowany jest przeciwko Panu, Panie Generale ponieważ Pan pełnił od 1924 do 1927 roku obowiązki szefa Korpusu Kontrolerów, a więc Pan miałeś ustawowy obowiązek wszystkie nadużycia wykrywać i bezwzględnie je tępić. Z własnego doświadczenia przynajmniej, że Pan je tępiłeś. I tak np. w roku 1925 otrzymał dzięki Pańskiemu poparciu a wbrew opinii dowódcy korpusu nr. 10. gen. Latinika, dostawę maki dla wojska dzierzawca młynna z Niżankowic, który się powoływał na pokrewieństwo z posłem Polakiewiczem. Gdy w krót-

kim czasie pokazało się, że ów dostawca oszukał skarb wojskowy, został za Pańską wiedzą przykła dnie ukarany, pomimo wysokiej protekcji.

Ale zapytuję, dlaczego wykrywając i tępiąc mniejszych złodziei, nie zdobyłeś się Pan na odwagę tępienia możnych złodziei i w konsekwencji ściągnąłeś hańbę na całą armję i poszczególnych oficerów, którzy swego honoru w tym wypadku w stosunku do najwyższego rangą oficera bronić nie mogą, a nie mają ochoty odbierać sobie życia chociaż tego się od nich wymaga? Ponieważ miałeś Pan bezwzględny obowiązek i możność wszystko wiedzieć i wszystko widzieć i ponieważ wiemy, że potrafiłeś Pan zarzutów przeciw generałowi Rozwadowskiemu, więzionemu na Antokołu sam osobiście szukać przez całe tygodnie w aktach Korpusu Kontrolerów, odpowiedz Pan, czy nie miałeś Pan odpowiedniej odwagi, czy też brakło Panu należytej zdolności do tego, ażeby unie możliwić rozkradanie „wesołego budżetu“, bo przez niespełnienie ustawowego obowiązku przyczyniłeś się Pan do ośmieszenia armji polskiej w oczach świata.

Ks. Panaś“.

Po listach gen. Szeptyckiego i gen. St. Hallera oraz ks. Godlewskiego, i po przypomnieniu zaszków dla pism belwederskich na... podnoszenie ducha, list ks. Panasia dobrze uzupełnia odgłosy mo wy senackiej.

Niezwykły wypadek fanatyzmu religijnego

Zarżnięto na ofiarę młodego chłopca.

Ryga, 1. 4. (radjo.) Z Charkowa donoszą o niezwykłym wypadku fanatyzmu religijnego. W okręgu Humańskim, we wsi Temne, która jest ośrodkiem sekty t. zw. „joannitów“, przywódca sekty tej ogłosił, że w najbliższych dniach nastąpi koniec świata, wobec czego należy złożyć ofiarę w postaci jednego z sekciarzy, dla uratowania prawowiernych „joannitów“.

Sekciarze wybrali z pośród siebie młodego wieśniaka i postanowili w czasie modłów biurowych zarznąć go na ofiarę.

W ostatniej chwili, kiedy związany chłopiec leżał już na stole, a przywódca, przestrzegając rytuału, czynił ostatnie przygotowania, aby przeciąć mu gardło specjalnym nożem, wpadł na miejsce niedoszłej zbrodni lekarz miejscowy, który przy pomocy milicji uwolnił ofiarę i przerwał obranie sekciarzy.

Niemcy przyciśnięte do muru

Ultimatum Owen Younga.

Paryż, 1. 4. (radjo.) Jak donosi „Petit Parisien“, na ostatnim przedświątecznym posiedzeniu komitetu rzeczoznawców Owen Young zwrócił się do zebranych z wezwaniem, aby w czasie ferji świątecznych zastanowili się nad sytuacją. Prośba ta dotyczyła przede wszystkim prezesa Banku Rzeszy Schachta, i aczkolwiek nie miała bynajmniej charakteru ultimatum, delegacja niemiecka została niejako postawiona wobec konieczności udzielenia w dniu 4 kwietnia ściślej odpowiedzi

Rozbijają pacyfistom głowy kufkami od piwa.

Berlin, 30. 3. (radjo.) Na wczorajszym zebraniu niemieckiego towarzystwa pokojowego w Görlitz przyszło do dzikich scen i awantur. Podczas przemówienia jednego z członków, wkroczyli hitlerowcy na salę i między zgromadzonymi a hitlerowcami wywiązała się zaciekle walka, podczas której obie strony obrzucały się krzesłami i kufkami od piwa. W czasie bijatyki 2 mężczyźni i jedna kobieta zostali ciężko ranni i odwiezieni do szpitala. Wezwanemu oddziałowi policji udało się dopiero po dłuższym czasie uspokoić zebranych. Po zamknięciu zebrania ponownie wywiązała się walka pomiędzy socjalistami i komunistami.

POLITYKA ZAGRANICZNA

To się chwali i ocenia

Ministerstwa Komunikacji.

— Ministerstwo Komunikacji zarządziło we wszystkich dyrekcjach kolejowych wprowadzenie jak największych oszczędności i ściśle dostosowanie się w wydatkowaniu do budżetu. Ministerstwo Skarbu przesłało Najwyższej Izbie Kontroli szczegółowy wykaz przekroczeń budżetowych w poszczególnych ministerstwach za rok 1928 - 29. Ministerstwo przygotowuje specjalną ustawę do zatwierdzenia przez Sejm tych przekroczeń.

Bank Rolny uzyskał pożyczkę

w wysokości 50 milj. złotych.

Warszawa, 1. 4. (radjo.) Naczelny dyrektor Państwowego Banku Rolnego p. Staniszewski pod czas pobytu w Paryżu niezależnie od pertraktacji o sfinansowanie długoterminowych obligacji Centralnego Banku Ziemiańskiego, przeprowadził z jedną grupą finansistów pertraktację o uzyskanie dla Banku Rolnego kredytu długoterminowego. Pertraktacje zostały uwienczone pomyślnym skutkiem i Państwowy Bank Rolny uzyska kredyt w wysokości około 50 milionów złotych. Kwotę tę Bank Rolny przeznaczy na tegoroczne cele inwestycyjne w rolnictwie.

Płoną warsztaty i fabryki

w Łodzi w ilości przerażającej.

Łódź, 1. 4. (radjo.) Z Łodzi donoszą: Statystyka pożarów za styczeń i luty bież. roku przedstawia się dla Łodzi bardzo niepokojąco. W styczniu zanotowano 71 pożarów a w lutym liczba ta wzmo gła się jeszcze bardziej i wynosiła aż 119. co daje przeciętnie cztery pożary dziennie. Płoną przeważnie warsztaty i fabryki, a także i domy mieszkalne.

Major E. W. Polson Newman.

Wielkanoc w Ziemi Świętej

Nigdy w ciągu całego roku nie widzimy w Jerozolimie takich tłumów ludzi, jak podczas świąt Wielkanocnych. Pielgrzymki i turyści ze wszystkich części świata przybywają tłumnie do świętego miasta, by wziąć udział w uroczystościach kościelnych związanych z obchodem święta Zmartwychwstania. A ponieważ w Jerozolimie reprezentowanych jest około 12 kościołów chrześcijańskich, obchodzących święta Wielkanocne w rozmaitych terminach, trwają uroczystości kościelne tydzień co najmniej, często nawet i dziesięć dni. W ciągu całego tego czasu świątynia przy Świętym Grobie jest widowiskiem malowniczym, starych tradycyjnych obrzędów religijnych, wywołujących niezwykle zainteresowanie wśród pielgrzymów europejskich nie znających oryginalnych zwyczajów religijnych chrześcijańskich ludów egzotycznych.

Podczas gdy kościoły zachodnie zachowują przy swych obrzędach religijnych zwyczaj dość jednolite, kościoły wschodnie obchodzą święta Wielkanocne w sposób niezmiernie różnorodny i malowniczy. Ormianie na przykład po dzień dzisiejszy stosują stary zwyczaj mycia nóg na Zielony Czwartek. W dniu tym na specjalnym wielkim placu przy Świątyni Zbawiciela zbierają się tłumy ludzi, by przyjrzeć się oryginalnej ceremonii mycia nóg kilku wybrańców losu przez patriarchę ormiańskiego. Ponieważ plac ten nie może pomieścić wszystkich wiernych, którzy w uroczystości tej pragną wziąć udział wszystkie okoliczne wąskie uliczki przepełnione są do tego stopnia, że tylko policjanci z wielkim trudem mogą torować drogę przechodniom. Najokazalej obchodzą święta Wielkanocne chrześcijanie z Abisynji, którzy modlitwy swe odprawiają na dachu kaplicy św. Heleny. Przy dźwięku afrykańskich bębnów i piszczałek wykonują czarni mnisi przed ołtarzem oryginalną ceremonię, trzymając w rękach świece i obrazy czarnych świętych. Uroczystość ta odbywająca się na tle gwiaździstego nieba, robi wrażenie raczej orientального bazaru, niż obrzędu religijnego. Największym wydarzeniem w noc

Zmartwychwstania jest przyjęcie abisyńskiego opata, który w odświętnej szacie poważnie kroczy pod wspnianiałym baldachimem.

Szczytem uroczystości Wielkanocnych w Jerozolimie jest jednak grecki obchód na cześć Świętego Ognia. Obchód ten jest tak efektowny, że z pewnością zasługuje na miano najbardziej malowniczego obrzędu religijnego wszystkich ludów chrześcijańskich. Prawosławni Grecy wierzą, że w pewnej chwili w noc Zmartwychwstania ogień święty zstępuje z niebiosa do Grobu Świętego. Ogień ten przyjmuje patriarcha prawosławny, rozdając go następnie za pośrednictwem świec wiernym.

Obrzymie tłumy chrześcijan wschodnich przy chodzą na tę uroczystość, torując sobie z trudem drogę do świątyni, dosłownie obleganej przez wierzących i turystów z całego świata. Za czasów Turcji silne oddziały żołnierzy mahometńskich z nasadzonemi na lufy karabinów bagnietami usiłowali utrzymać porządek wśród podnieconych mas, pomimo to jednak za każdym razem dochodziło podczas „rozdawania świętego ognia“ do nie szczęśliwych wypadków, gdyż pełni temperamentu wschodni wyznawcy kościoła prawosławnego „szli przez trupy“, by tylko przedostać się do świątyni. Po obrzędzie tym niekiedy setki trupów leżały na ziemi, setki starców traciły życie pod nogami swych współwyznawców, zdecydowanych za wszelką cenę otrzymać świecę ze świętym ogniem. Kiedy z galerji przyglądamy się tym wzburzonym tłumom, szturmem zdobywającym świątynię, odnosimy wrażenie, że przed nami stoją tłumy rewolucjonistów, walczących z ciemnocyicielami. Wzburzenie wśród tłumów dochodzi do szczytu, kiedy patriarcha wychodzi na dziedziniec przed świątynią, trzymając w ręku potężną świecę, o którą zapala świece wiernych. Silny oddział dygnitarzy kościelnych, arcybiskupów, biskupów i popów, zmuszony jest torować mu drogę, gdyż ze wszech stron prą przeciw niemu rozfanatyzowane tłumy wierzących orientalczyków. Nieopisana wrzawa panuje przed świątynią podczas oryginalnej tej ceremonii; żywo gestykulując domagają się wszyscy zapalenia świeczki, rozlegają się głosy błagalne, głosy groźne, głosy wyrażające zrezygnowanie i wzburzenie zarazem. A

z drugiej strony dziedzinca dochodzą odgłosy spadających na ciała rozwdrzonych fanatyków bat. policjanta i przeraźliwy krzyk smaganych niemiłosiernie orientalczyków, którzy w swym fanatyzmie religijnym tracą zupełnie panowanie nad sobą, zakłócają spokój i stają się niebezpiecznymi dla otoczenia.

Bardzo oryginalna jest uroczystość otwierania grobowca, w którym płonie święty ogień. W obecności naczelnika powiatu zrywa patriarcha pieczęć na wejściu do grobowca, poczem w towarzystwie tegoż urzędnika schodzi nadół. W świątyni panuje w tej chwili grobowa cisza, która jednak ustępuje miejsca nieopisanemu wrzawie w chwili, kiedy patriarcha z zapaloną świecą powraca do świątyni. Zamieszanie, jakie powstaje wśród tłumów podczas ceremonii zapalania świec jest tem większe, że ci szczęśliwcy, którzy ogień święty już otrzymali, prą całą siłą przeciwko prądowi, torując sobie drogę ku wyjściu, chcąc jak najprędzej dostać się do domu i zapalić święty ogień pod ikonami. Specjalnie posłowie śpieszą ze świętym ogniem do Nazaretu, gdzie ogień ten płonie następnie przez cały rok do nowych świąt Wielkanocnych. Ogień święty roznoszony jest przez wiernych do najbardziej odległych krajów. Jest naprzykład rzeczą ogólnie znaną, że przed wojną specjalny poseł konno odwoził święty ogień na okręt rosyjski czekający w Jaffie skąd przewożono go do moskiewskiego Kremlu. Pielgrzymi z całej Rosji wędrowali następnie do Moskwy, by zapalić świecę o ogień święty, przenosząc go w ten sposób do swych domostw.

Wielkanoc jest w Ziemi Świętej okresem niezwykłego naprężenia religijnego i politycznego. Wyznawcy poszczególnych kościołów tracą w ogólnym podnieceniu tak dalece panowanie nad sobą że często bardzo wywołują między sobą zataragi, które niekiedy w następstwach swych są bardzo groźne. Atmosfera niezdrowego i niebezpiecznego podniecenia panuje w Jerozolimie zwłaszcza wtedy, kiedy równocześnie z chrześcijanami obchodzą święta żydzi i mahometanie. Na tem tle dochodzi niekiedy do bardzo poważnych incydentów między przedstawicielami poszczególnych wyznań, państw i narodów.

Bułgaria a Watykan

Porozumienie między Watykanem a rządem włoskim odbiło się żywym echem nie tylko w państwach katolickich, lecz wywołało wielkie zainteresowanie również w krajach prawosławnych.

Budżet bułgarski na rok gospodarczy 1929/39

Bułgarski budżet państwowy na rok gospodarczy 1929 (rozpoczynający się dnia 1. kwietnia r. b.) wykazuje na stronie dochodów kwotę 6.686.000.000 lewów, a na stronie wydatków — 6.753.000.000 lewów.

Po stronie wydatków skreślono w roku bieżącym liczne kwoty we wszystkich niemal pozycjach. W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła jedynie dość znacznie pozycja długu państwowego.

WIADOMOŚCI OGÓLNE.

Jak będą wyglądały sztandary papieskie

Dzienniki donoszą, że komisja secyjnie wydelegowana przez Ojca św. zajmuje się sprawą przyszytych sztandarów papieskich.

Postanowiono wprowadzić dwa rodzaje sztandarów na jednym z nich będzie widniała tęcza i klucz św. Piotra, na żółto - białym tle.

Natomiast na bundynkach, które będą posiadały prawo eksterytorjalności, lecz nie będą leżały w obrębie Citta Vaticano, będą powiewały zwykłe flagi o barwach żółto - białych.

Na tem doskonale zarobią

Powstaje olbrzymia hodowla grzybów.

Na terenie województwa wileńskiego powstała w inicyjatywy Związku Kółek Rolniczych i wszystkich organizacji rolniczych ziemi wileńskiej, pierwsza w Polsce spółdzielnia przetworów grzybów.

Powodzie w Rosji południowej

Intensywna odwilż spowodowała w Rosji południowej wielkie powodzie. W Sewastopolu woda zalała dworzec kolejowy, wobec czego komunikacja kolejowa musiała być na kilka dni przerwana.

Dokładne dane o ilości zamieszkujących ziemię katolików.

Z pośród 1,816 mil., którzy według najnowszych obliczeń, zamieszkują ziemię, 684 mil. przypada na chrześcijan, a 1,132 miliony na niechrześcijan.

W roku 1810 całkowita liczba ludności na ziemi wynosiła 653 miliony, w tem 228 milionów chrześcijan i 425 milionów niechrześcijan.

Rasa węgierska na wymarciu

W tych dniach odbyło się w Budapeszcie walne zebranie organizacji akuserek węgierskich, na którym znany uczyony i profesor uniwersytecki, dr. Tauffer, wygłosił sensacyjne przemówienie na temat wymierania rasy węgierskiej.

KRONIKA MIEJSCOWA.

Chojnice, dnia 2. kwietnia 1929 r.

Z powodu świąt Wielkiejnocy

wydajemy dzisiejszy numer gazety tylko w objętości 4 stron. Następane numera wychodzić będą w objętości normalnej.

Wielki Tydzień i Święto Zmartwychwstania w farze.

Wielki Tydzień, ten tydzień największych tajemnic naszej wiary świętej obchodzi cały Kościół Katolicki bardzo uroczystie.

W Wielką Środę spowiadały się tłumy parafian do samej północy, aby w Wielki Czwartek w dniu ustanowienia Najświętszego Sakramentu przyjąć Sakrament ołtarza.

Także w Wielki Piątek i Sobotę liczni wierni byli obecni na głębokich i pełnych tajemnicy ceremoniach.

Po trzech dniach żałoby nastąpił w kościele katolickim dzień radości. Od wczesnego rana mimo złej pogody spieszą gromady wiernych do kościoła ażeby być obecnymi na Rezurekcji.

Także w drugie święto kościół był na wszystkich nabożeństwach przepięknie przygotowany, którzy dali dowód na swoją wierność, dbając w ten sposób o zbawienie dusz swoich.

Białe święta.

Tegoroczna Wielkanoc sprawiła nam niemiły zawód. Wszyscy z utęsknieniem wyczekiwali świąt, ażeby rozkoszować się na łonie natury pięknym wiosennym pogody.

Skutki obecnego śniegu.

W drugie święto przed południem wywołał pewien samochód zbiegowisko. Otóż jechał on Ramami i przy skręceniu na ulicę Augustyjską pośliznął się i wpadł z całą siłą na brzeg chodnika.

Ofiarność społeczeństwa.

Na rzecz Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu złożył dnia 5. 3. 29. Kółko Rolnicze Chojnice przez skarbnika Husarkę w Miejskiej Kasie Oszczędności w Chojnicach 79,50 złotych.

Z życia osadników rolnych powiatu chojnickiego.

Ostatnio odbyło się roczne Walne zebranie Pomorskiego Związku Osadników Rolnych na powiat Chojnice przy licznym udziale członków.

Prezes Husarek zdał krótkie sprawozdanie z działalności ci Związku za rok ubiegły, poczem udzielił głosu zaproszo

będzie cyfrą 19 na 1000 mieszkańców, to naród węgierski w ciągu najbliższych 60 lat wymrze. Stan ten jest, — zdaniem mówcy, — następstwem systemu „jednego dziecka“.

Środa zamiast niedzieli

Z Tomska donoszą, że we wszystkich tamtejszych szkołach zaprowadzona została, jako dzień wypoczynku, środa, a w niedzielę nauka odbywa się normalnie.

Fala mrozów ogarnęła Rosję Nad Wołgą zanotowano 25 stopni.

W południowo - wschodnich gubernjach Rosji sowieckiej, a szczególnie nad Wołgą, temperatura gwałtownie obniżyła się i spadła do 25stopni poniżej zera.

nemu na to zebranie prezesowi Głównego Zarządu p. Pryłłowi. W dłuższym referacie wyjaśnił zagadnienia osadnicze.

W dyskusji nad referatem p. Prylla zgłosiło się sporo członków do głosu. Ogólnie narzekano na zbyt krótkie rozłożenie rat amortyzacyjnych za osady, gdyż tylko na lat 20, czego osadnicy nie będą w stanie wykonać.

Jednogłośnie przez akłamację wybrano na dalsze 3 lata prezesem p. Husarkę, zaś większością głosów p. Włoska z Powalek wiceprezesem, p. Dohka z Pawłowa sekretarzem i p. Zakrzewskiego z Pawłówka skarbnikiem.

W tym miejscu zawiązał się referent dla spraw osadniczych Pom. Tow. Rol. z Torunia p. Chudziński uniwersytecki, który po zebraniu, dokładnego materiału mają się udać do P. Ministra Reform Rolnych w sprawie rozłożenia rat amortyzacyjnych na dłuższy okres czasu.

Następnie wybrano na delegatów p. Prylla, Włoska i p. Chudzińskiego, którzy po zebraniu, dokładnego materiału mają się udać do P. Ministra Reform Rolnych w sprawie rozłożenia rat amortyzacyjnych na dłuższy okres czasu.

Samochody bez tłumików.

Chojniccy i okoliczni szoferzy nie liczą się bynajmniej z zakazem, zalecającym gaz ułatwić się z samochodu powstrzymać. Otóż w ostatnich czasach szczególnie widzieć można za samochodami niebieski dymek.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Baczność Powstańcy i Wojacy. Zebranie miesięczne Tow. Powst. i Woj. odbędzie się w środę dnia 3 kwietnia br. o godzinie 8 wieczorem w lokalu p. Locha.

Wolność III

Morawski, prezes i por. rez.

Tow. Gimn. Sokół. Od dzisiaj poczawszy odbędą się znów ćwiczenia w sokolnictwie przy Placu Piastowskim a to dla oddziału żeńskiego co poniedziałek i czwartek dla oddziału męskiego co wtorek i piątek od godziny 8.15 wieczorem.

Gleba Płodów Rolnych w Poznaniu

Warunek: handel hurt. fr. st. załad. ładunki wsgo. dostawa zarsz za 100 kg, w złocie.

Table with 2 columns: Crop/Grain type and Price range. Includes items like Żyto, Pszenica, Jęczmień przemiałowy, Jęczmień brow., Owies, Mąka 2. 70% wł. work., Mąka p. 65% wł. work., Groch polny, Groch Victorja, Groch f., Peluska, Wyka latowa.

Polecam samochody marki:
Cadillac, LaSalle, Oakland,
Chevrolet

1927 sprzedano więcej niż milion.
Wielkie, silne wygodne z zaletami samochodów luksusowych, ulubione, powiewają elegancją. Również jako samochody ciężarowe i dostawowe, prędkie, pewne i gospod.

Buick, Oldsmobile, Pontiac
Samochody osobowe i ciężarowe
—: po korzystnych warunkach zakupu —:

Ryszard Gehrke,
Centrala samochodów — Chojnice
Telefon 108

Na mocy przywileju rakań winny wszelkie odstąpione konie t. j. wskutek wypadku, mianowicie złamanie nogi, wewnętrzne i zewnętrzne nieuleczalne choroby do dalszej pracy niezdatne, bez różnicy czy mięso na pożywienie dla ludzi się jeszcze nadaje, być u nas zgłoszone. Takie konie nie wolno rzeźnikom, handlarzom t. d. sprzedawać ani darować.

Tak samo winny być u nas przy bicu natychmiast telefonicznie zgłoszone wszelkie inne porzucone lub zdechłe zwierzęta, jak koń, osieł, źrebę, bydlę, cielaki, świnię, kozy, owce i t. d.

Clala winny być aż do odebrania tak przechowywane, aby skóra nie została uszkodzona.

Nagrode do 25 zł.

dłacimy temu przy zamieszczeniu jego nazwiska, który także uchylene się nam na czas poda do wiadomości, abyśmy oprócz skargi prywatnej mogli podobne przestępstwa oddać prokuratorji.

Spółka Rakarska na powiat Chojnice
telefon 296. Prochowa 8.

Tapety Jak największy wybór
Przeszło 150 gatunków na składzie, od najtańszych do najwykwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie.
Lisztewki do tapet, szlaki, (borty) szablony, farby, pokosty, lakiery.
Najkorzystniejsze źródło zakupu.
Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. **Juljan Hubert**
Chojnice, Pomorze. Gdańska 17
Telefon 219. rok zał. 1894.

KINO NOWOSCI

W III. święto o godz. 6 i 8-15 w srode o godz. 4 i 8-15 (2 i 3 IV.)

Wielki film społeczno-religijny produkcji francuskiej, wytwórni Credo - Film w 10 akt. zaszczycony wysokim protekt ratorem Arcybiskupów Paryża i Wiednia p. t.

Agonja Jerozolimy
czyli

Chrystus zwyciężył.

Akcja toczy się na prawdziwym tle Jerozolimy, Góry Oliwnej i Dolny Józefata. 680

Duchowieństwo całego świata chrześcijańskiego wyraża się o tym obrazie z największym uznaniem, gdyż podnosi poczucie moralne i wzmacnia wiarę w sprawiedliwość boską. Obraz ten, w którym rozgrywa się odwieczna walka anarchizmu z ładem społecznym, nienawiści z miłością bliźniego winien zobaczyć

każdy chrześcijanin
Piękne sceny biblijne z Chrystusem w Ogrójcu i procesja pasyjna na ulicach Jerozolimy, a przede wszystkim scena Sądu Ost. teczno dają każdemu podniosłe wrażenia, trafiają do głębi — dusz ludzkich. Ceny zwykłe
W srode o godz. 4 przedst. dla dzieci.

August Müller, jubiler
Chojnice

poleca bogaty wybór
artykułów srebrnych i złotych,
obrączek ślubnych, sztuców
czysto srebrnych, posrebrzanych
i alpakowych. Kryształ białe
i kolorowe, zegarki, pierwszo-
rzędny mechanizm

Rzetelna gwarancja.
Artykuły optyczne - wyroby nikielowe i mosiężne
Artykuły podarunkowe
Rzetelna obsługa! Niskie ceny!

Amerykański smalec
wieprzowy, margarynę,
fluszcze sztuczne, palmine,
polecam bardzo tanio.

Proszę żądać oferty:
Alexander Weichbrodt,
Gdańsk, Büttelgasse 6.
::: Specjalista handlu smalcem en gros. :::
Adres telegraf.: **Schmalzbrot.**
Telefon 28580. Telefon 28580

Ogłaszajcie w „Dzienniku Pomorskim”.

Walter Heyn

mistrz malarski
CHOJNICE, pl. Jagielloński 6
wykonuje wszelkie
prace malarskie — Jak i malowanie powozów.
Wielki wybór

tapet bord i listew
od 85 groszy
od zwyczajnego do wykwintnego gatunku.

Licytacja przymusowa

W czwartek 4. kwietnia o godz. 8.30 sprzedawac będą w Rytku w składzie Pana Przyworskiego najwięcej dającym za gotówkę: 1 szafa do bielizny większe ilości materiałów damskich, barchany, płótno, fartuchowe, bluzkowe i inne większą ilość materiałów męskich, 8 spodni, 4 jopy 3 ubrania dziecięce, różne przybory krawieckie i t. d. Licytacja odbędzie się napewno.

Winkowski
Kom. sąd. Chojnice 683

Plomby, korony, mostki i zęby sztu,
czne w kauczuku-
jak również wszel-
kie przeróbki wy-
konuje

K. Rogge
dentysta
Gdańska 17

W srode 27. III. zgubiłem na drodze ze szosy Bytowskiej do placu Jagiellońskiego 687

portfel
z zawartością. Znalazca otrzyma 75 zł nagrody.
Mischka,
Konarzyny pow. Chojnice.

Sprzedam
zaraz pocenach bardzoniskich
kilka łóżek
stołów
krzesel i t. p.
Gdzie wskaże ekspedycja niniejszego pisma. 679

Swiezy transport!!!
Dobry węgiel kowalski
i wapno w kawałkach
poleca
M. Graeber nast.
M. Urban. 685

Pończochy, nici, wełnę płótna — wyspy podszewka — cągły i wszelkie inne towary
poleca najtaniej
M. Grzywacz
ul. Gdańska 28.

Pokój
umeblowany
dla lepszego spokojnego pana lub panią zaraz do wynajęcia. 682
A. Przytarska
ul. Młyńska 15. II.

Agenci

do sprzedaży narzędzi
rolniczych
za wysoką prowizją poszukiwani. Zgłoszenia: Zakłady rolnicze, Lwów, Skrytka pocztowa 174. 621

Poszukuję zaraz
uczni
piekarskiego.
Brunon Fellmer
mistrz piekarski.

Uczciwa, dzielna
dziewczyna
od 15. IV. potrzebna. Adres wskaże eksp. Dz. Pom. 688

Potrzebna zaraz
służąca
do pomocy gospodyni. #63
Maj. Radzim
p. Kamień

Bacność!
W moim specjalnym warsztacie bućków gumow, każdego gatunku wykonuje się wszelkie reparacje prędko i tanio.
L. Frey
mistrz szewski
Szosa Gdańska 20.

Pokój
umeblowany
do wynajęcia. 689
Dworcowa 54 II. I.

Pokój umebl.
zaraz do wynajęcia.
Dworcowa 54 II pr.
Kawę — domleszki
smalec — margarynę
makę — przyprawy
i wszelkie inne towary
poleca najtaniej
D. Grzywacz
ul. Gdańska 28

Porządna, uczciwa
dziewczyna,
która umie gotować, potrzebna zaraz 673
Radwańska,
adwokatowa Chojnice
Pl. Jagielloński.

Zwracam szczególną uwagę na moją **WYSTAWĘ** oryginalnych artykułów wieszonych i modnych torebek damskich. Każdy znajdzie tam coś odpowiedniego dla siebie.

Ludwik Rasch